

NÉPNYELVI HAGYOMÁNYOK.

Szólások.

Lejtik az adót: leszállítják az adót.

Hát csak darvadozunk: sötétben beszélgetünk. (A sötét éjszákán darvak vonódnak át a pusztán, a tanya felett; nem lehet látni őket, de hangjukról felismeri a madarakat ismerő ember a darvakat.)

Isten áldja meg kendet, meg a bandáját is: az aratóit is.

Az urak felü akár üszköt vihetnének haza: az urak nem gon-
dozzák gabonánkat.

Maj gyün még a békára dér: majd visszafizetem még neki;
majd megboszúlom.

Sötétedik valaki: elveszi a világosságot.

Bontakozást csinál: valamit szétszed.

A főjhó ésímul: esőre áll a felhő.

Kajdásznak a kutyák: kiabálnak a kutyák.

Ólomá esnék: nagyon megijednek.

Ahogy esik, úgy puffan: ahogy lesz, úgy lesz; a váratlanul
érkező vendégre mondják, hogy azt eszik, a mit talál.

Fejibe áll a bor: fejébe száll.

Perszonátusan kimondotta: határozottan, kereken kimondotta.

Nagy hallát csinál, nagy hallává van: nagy zajt csinál.

Nem hamvába kötött embőr: derék ember.

Az Isten rátekintött: meghalt.

Mökkaphattya, hogy a tárogatót a hátához verik, nemcsak
kinevetik: jobban boszút állnak rajta.

Fogd be a könyérdarálódát: ne beszélj.

Huzalma van hozzá: vonzalma hozzá.

De nagy pucorod van: be nagy gyomrod van.

Tuggya a franca: tudja az ördög.

Nagy sora van: rossz sorsa van.

Saját tényit követöli: saját kárát követeli.

(Kecskemét.)

Szűcs ISTVÁN.

Repedoré: a gyermekek mondják, mikor futni kezdenek.

Nem hannak neki kint: békét.

Nagy frángja van: nagy tilalma van.

Tudj Isten, háji-báji: Tudja Isten, mily régi lehet.

Tortyog a pipa v. a gyereknek orra, ha sok benne a lé.

Köhög a hordó: ha üres.

Megérik az eső, kifejlődik az idő: esőre válik, eső lesz.

Ne ugass: ne köhögj.

Kiviggyanik a nap: ki-ki bukkanik a felhők közül.

Kiviggyant a gatyája vagy inge: kilátszik.

Tréfás esküvések és átkozódások: Isten az atyám v. apám. Isten Kirisztus uccse. Mákos uccse. Terémtuccse. Jézus uccse. Már-uccse. Szent-háromságuccse. Szakaggyon rám az ég. Egye meg a zöd salugátérés radai rosseb. Szájjon rád az égi harmat, a mëllick a fákot hasogatja. Dögüjkek még. Szakaggyak még!

Fikomterémtette. Boszorkányosadta: tréfás káromkodások.

Nehéz szag: füledt, rossz szag.

A szoknyája a földet boronálja: a földet éri.

Ététt beszéd: ostoba beszéd.

Nem ettem sárkefét. Nem vadútam meg. Nem ettem bolond-gombát.

Nekigyüröközik: hozzálát a munkához.

Fögyüröközött kézzel: feltúrt ingujjal.

Élesre fagyott az út: sikosra.

Mögébellétte magát: meghazudtolta magát vagy megijedt.

Kibolondúlta magát: kimulatta.

Belapátolta az itelt: hamar megette.

Né neszüdj: ne lármázz.

Szapura eső: záporosó.

Szapura erővel dúgoznak: sok munkással.

Konkolyosan néz: komolyan.

Potyaleső: szereti az ingyet. Álë potya, lö potya: csúfnév.

Jól forgatja magát: jól viseli magát.

Ne kukoricázz: ne okoskodj.

Rugja a port: keményen megy.

Megrítkül a répakupac: megkevesbedik.

Elfogy a szülesig: takarmány.

Dorzanyós: haragos. Agyabugya, egyebugya: rendetlen.

Léleffenik a hús: leesik, leválik pl. ha elvágja valaki az ujját.

Kitestüték, kipucolták, kiruházták, elnasbagolták, megfenekültek, kipagonyálták, megdögönyözték, megkeresztülték: megverték, elverték.

Bedurrant a kályhába: befüt.

Kilottyantja a szót: eljár a szája.

Jól kómárkodik: jól ügyeskedik.

Tágasan jár: kényelmesen.

Nyomba horta: útba igazította.

Cefetül van: rosszúl van.

Megijedt a vetés: nagy melegben megfonnyad.

Elröpült a templom hegyett: fölött.

Jól száll a föld: jól forgatja az eke a földet.

Pirúl a föld: szántás után a nap heve megszáritja a fölforgatott földet.

Szarakodik az eső: szemetel.

Pityókás, zsolyás: ittas. Betörüközött, beszédett, beállított, berugott, jól áll: becsipett a bortól. Jól beleharap a borba: nagyokat iszik. Megtaszigálja a bor: erre-arra tántorog.

(Sopronm. Nagy-Lózs.)

BALOGH JENŐ.